

This Question Paper consists of 34 questions and 8 printed pages.
આ પ્રશ્નપત્રમાં 34 પ્રશ્નો અને 8 છપાયેલાં પાનાં છે.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

રોલ નંબર

Code No. 62/S/N/G
કોડ નં.

Set -

A

ECONOMICS
(અર્થશાસ્ત્ર)
(214-G)

Day and Date of Examination
(પરીક્ષાનો વાર અને તારીખ)

Signature of Invigilators
(નિરીક્ષકની સહી)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **62/S/N/G-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

સામાન્ય નિર્દેશ :

- 1 વિદ્યાર્થી તેનો રોલ નંબર પ્રશ્નપત્રના પહેલા પાને લખે.
- 2 પહેલાં પ્રશ્નપત્રને ચકાસી લેવું. પ્રશ્નપત્રમાં આપેલાં કુલ પાનાં અને પ્રશ્નોની સંખ્યા એટલી જ છે જેટલી પ્રથમ પાના ઉપર છે તે જોઈ લેવું અને પ્રશ્નો ક્રમવાર છે કે નહીં તે ચકાસી લેવું.
- 3 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના વિકલ્પો દા.ત. (A), (B), (C) અને (D) માંથી જે ઉત્તર લખવો હોય તેને આપેલી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખવો.
- 4 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોની સાથે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર નિર્ધારિત કરેલા સમયમાં આપવા. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો માટે અલગથી સમય નહીં આપવામાં આવે.
- 5 ઉત્તર પુસ્તિકામાં નિર્દેશ કરેલ સ્થાન સિવાય બીજા કોઈ પણ સ્થાને રોલ નંબર તથા અન્ય ચિહ્ન લખવાથી પરીક્ષાર્થીને અયોગ્ય ઠરાવવામાં આવશે.
- 6 પોતાની ઉત્તર પુસ્તિકા પર પ્રશ્નપત્રની કોડ સંખ્યા **62/S/N/G-A** લખવી.
- 7 પ્રશ્નપત્ર બે ભાષામાં છે. કોઈ પણ શંકા નિર્માણ થાય તો અંગ્રેજી ભાષાંતરને પ્રમાણભૂત ગણવું.

ECONOMICS

(અર્થશાસ્ત્ર)

(214-G)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સમય : 3 કલાક]

[કુલ ગુણ : 100

- Note :
- (1) All questions are **compulsory**.
 - (2) **Marks** allotted to each question are indicated **against** it.
 - (3) Each question from Q. Nos. 1 to 8 has four alternatives (A), (B), (C) and (D) and out of which one is the most appropriate. Select the correct answer and write it in your answer book against the number of question.

- સૂચના :
- (1) બધા પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.
 - (2) પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે ગુણ આપેલા છે.
 - (3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 8 માં દરેક પ્રશ્નમાં ચાર વિકલ્પો (A), (B), (C) અને (D) આપેલ છે જેમાં એક સૌથી સાચો ઉત્તર છે. સાચો ઉત્તર પસંદ કરો અને તેને તમારી ઉત્તર પુસ્તિકામાં પ્રશ્ન ક્રમાંક સામે લખો.

1 Which one of the following is a consumer service ? 1

- (A) Electricity repair in a house
- (B) Machine repair in a factory
- (C) Transporting goods
- (D) None of these

નીચેનામાંથી કઈ ગ્રાહક સેવા છે ?

- (A) ઘરમાં વીજળી સમારકામ
- (B) ફેક્ટરીમાં મશીન સમારકામ
- (C) વસ્તુઓનું પરિવહન
- (D) ઉપરમાંથી એકેય નહીં

- 2 Economic development means: 1
- (A) Economic growth
 (B) Improvement in quality of life
 (C) Reduction in income inequalities
 (D) All of these
- આર્થિક વિકાસ એટલે :
- (A) આર્થિક વૃદ્ધિ
 (B) જીવનની ગુણવત્તામાં સુધારો
 (C) આવકની અસમાનતામાં ઘટાડો
 (D) ઉપરોક્ત બધા
- 3 Consumers' Sovereignty is a characteristic of 1
- (A) Socialist system. (B) Capitalist system.
 (C) Mixed economic system. (D) All of these.
- ‘ગ્રાહકની સર્વોપરિતા’ એ લક્ષણ છે :
- (A) સમાજવાદી વ્યવસ્થાનું (B) મૂડીવાદી વ્યવસ્થાનું
 (C) મિશ્ર અર્થવ્યવસ્થાનું (D) ઉપરોક્ત બધા
- 4 Supply curve of a good is: 1
- (A) upward sloping (B) downward sloping
 (C) parallel to the X-axis (D) parallel to the Y-axis
- એક વસ્તુ માટેની પુરવઠા રેખા :
- (A) જમણી બાજુ નીચેથી ઉપર તરફ (B) ડાબી બાજુ ઉપરથી નીચે તરફ
 (C) X ધરીને સમાંતર (D) Y ધરીને સમાંતર
- 5 Symbol '€' stands for currency of: 1
- (A) Japan (B) United Kingdom
 (C) United States of America (D) Europe
- સંકેત '€' નીચેનામાંનું ચલણ દર્શાવે છે ?
- (A) જાપાન (B) યુ.કે.
 (C) યુ.એસ.એ. (D) યુરોપ

- 6 Which one is the demerit of the barter system ? 1
 (A) lack of double coincidence of wants
 (B) lack of common unit of measurement
 (C) lack of division of goods
 (D) all of these
 સાટા પદ્ધતિનો ગેરફાયદો કયો છે ?
 (A) રીજવસ્તુઓના પરસ્પર વિનિમયનો અભાવ
 (B) સામાન્ય માપદંડનો અભાવ
 (C) વસ્તુ વિભાજનનો અભાવ
 (D) ઉપરોક્ત બધા
- 7 Which one is the source of secondary data ? 1
 (A) Personal investigation (B) By mailed questionnaire
 (C) Official publication (D) Through correspondent
 ગૌણ માહિતીનો સ્રોત કયો છે ?
 (A) વ્યક્તિગત પૂછપરછ દ્વારા (B) ટપાલ દ્વારા પ્રશ્નાવલી મોકલીને
 (C) આધારભૂત પ્રકાશનો દ્વારા (D) પત્રવ્યવહાર દ્વારા
- 8 Which one is a renewable resource ? 1
 (A) Petroleum (B) Natural gas
 (C) Trees in forests (D) Coal
 પુનર્જીવિત સ્રોત કયો છે ?
 (A) પેટ્રોલિયમ (B) કુદરતી ગેસ
 (C) જંગલોનાં વૃક્ષો (D) કોલસો
- 9 Distinguish between private goods and public goods. 2
 ખાનગી વસ્તુઓ અને જાહેર વસ્તુઓ વચ્ચે તફાવત લખો.
- 10 State two causes behind choice making in an economy. 2
 અર્થતંત્રમાં પસંદગીની સમસ્યા ઊભી થવાના બે કારણો સૂચવો.

- 11 Marginal product of 1 unit of input is 7 units of output and of 2 units of input is 9 units of output. Calculate the total product of 1 and 2 units of input. 2
 એક એકમ સાધનના સીમાંત ઉત્પાદન દ્વારા 7 એકમોનું ઉત્પાદન થાય છે અને 2 એકમ સાધન દ્વારા 9 એકમોનું ઉત્પાદન થાય છે. તો 1 અને 2 એકમોના સાધન દ્વારા કુલ ઉત્પાદનની ગણતરી કરો.
- 12 How is demand for a good is influenced by change in the price of a complementary good. Given reason. 2
 જે તે વસ્તુની માંગને પૂરક વસ્તુઓની કિંમતનો ફેરફાર કઈ રીતે અસર પહોંચાડે છે ? કારણ આપો.
- 13 What are Fair Price Shops? Explain 2
 સસ્તી કિંમતની દુકાન શું છે ? સમજાવો.
- 14 What is a variable ? Give an example. 2
 ચલ એટલે શું ? એક ઉદાહરણ આપો.
- 15 What are statistics ? 2
 આંકડાશાસ્ત્ર એટલે શું ?
- 16 Name any four constituents of tertiary sector in India. 2
 ભારતમાં સેવા ક્ષેત્રના કોઈ પાંચ ચાર ઘટકો લખો.
- 17 Name two items of major exports and two items of major imports of India. 2
 ભારતની સૌથી વધુ નિકાસ થતી અને આયાત થતી બે-બે વસ્તુઓનાં નામ લખો.
- 18 What is common thing between India and China ? 2
 ભારત અને ચાઈના વચ્ચે કોઈ પાંચ એક સામાન્ય બાબત જણાવો.
- 19 Explain meaning of wants with example. 4
 ઉદાહરણ સાથે જરૂરિયાતોનો અર્થ સમજાવો.
- 20 Explain briefly Entrepreneur as a factor of production. 4
 ઉત્પાદનના સાધન તરીકે 'નિયોજક'ને ટૂંકમાં સમજાવો.

- 21 Total revenue of producing 5 units is Rs.10 and of 6 units is Rs.11. 4
Calculate average revenue and marginal revenue of 6 units.
5 એકમોનું ઉત્પાદન કરવાથી 10 રૂ.ની કુલ આવક મળે છે અને 6 એકમોનું ઉત્પાદન કરવાથી 11 રૂ.ની કુલ આવક મળે છે. તો 6 એકમો દ્વારા મળતી સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકની ગણતરી કરો.
- 22 Explain Law of Diminishing Marginal Product. 4
ઘટતા સીમાંત ઉત્પાદનનો નિયમ સમજાવો.
- 23 Explain how does government policy affect individual supply. 4
વ્યક્તિગત પુરવઠાને સરકારી નીતિ કઈ રીતે અસર પહોંચાડે છે ? સમજાવો.
- 24 Explain Post Office Saving Bank. 4
પોસ્ટ ઓફિસ બેંક ખાતાને સમજાવો.
- 25 The initial deposit in a commercial bank is Rs. 1000. Cash reserves to 4
be kept is 20%. Present the various steps of credit creation in tabular
form upto 3 steps.
વેપારી બેંક પાસે પ્રાથમિક થાપણ 1000 રૂ. છે. અને રોકડ અનામત 20% રાખે છે. તો શાખ સર્જનના વિવિધ તબક્કાઓને કોઠા સ્વરૂપે (3 તબક્કા સુધી) દર્શાવો.
- 26 Give an example of continuous series with four pairs of values. 4
મૂલ્યના ચાર જોડકાઓ સાથે સતત શ્રેણીને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- 27 Write any four goals of Sarva Siksha Abhiyan (SSA) meaning 4
'Education for All Campaign'.
'સર્વ શિક્ષા અભિયાન'નાં કોઈ પણ ચાર ધ્યેયો લખો.
- 28 Explain the importance of secondary sector in creation of infrastructure. 4
આંતરમાળખાના સંદર્ભમાં દ્વિતીય ક્ષેત્રનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- 29 Describe the structure of consumer courts in India. 4
ભારતમાં ગ્રાહક ન્યાયાલયનું માળખું વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.

30 What are the four causes of habitat degradation ? 4
રહેઠાણ અધઃપતનનાં ચાર કારણો કયાં કયાં છે ?

31 Explain how is market demand of a good influenced by: 6

(a) Distribution of income and wealth.

(b) Climatic conditions.

વસ્તુની બજાર માંગને નીચેના પરિબલો કઈ રીતે અસર પહોંચાડે છે ? સમજાવો.

(a) આવક અને સંપત્તિની વહેંચણી

(b) હવામાન પરિસ્થિતિ.

32 Calculate Arithmetic Mean by Short Hand method without step deviation: 6

Marks:	0 – 20	20 – 40	40 – 60	60 – 80	80 – 100
No.of students:	12	14	24	10	10

ક્રમશઃ વિભાજન વિનાની ટૂંકી રીત દ્વારા સમાંતર મધ્યકની ગણતરી કરો :

ગુણ :	0 – 20	20 – 40	40 – 60	60 – 80	80 – 100
વિદ્યાર્થીની સંખ્યા :	12	14	24	10	10

33 Explain any three advantages of foreign trade. 6

વિદેશી વેપારના ત્રણ ફાયદાઓ સમજાવો.

34 Explain consumer's responsibilities with respect to: 6

(a) Demanding bill of purchase.

(b) Being a green consumer.

નીચેના સંદર્ભમાં ગ્રાહકની જવાબદારીઓ સમજાવો :

(a) ખરીદીનું ભાવપત્રક માંગીને

(b) કુદરત પ્રેમી ગ્રાહક બનીને.

